

KARLOVAČKA GIMNAZIJA

U vreme kada je pre 228 godina osnovana nastarija srpska gimnazija - Karlovačka, u srpskom narodu su, među pismenim ljudima bili samo sveštenici, kaluđeri i imućni ljudi. Međutim, dolaskom cara Leopolda II na habzburški presto, mitropolit Stevan Stratimirović, posle mnogobrojnih molbi ondašnjih mitropolita austrijskom dvoru, dobija dozvolu da osnuje gimnaziju u Sremskim Karlovcima, tada Karlowitz. Zahvaljujući njegovom angažovanju, ali i darežljivosti bogatog trgovca Dimitrija Anastatsijevića Sabova, koji je priložio 20.000 forinti, srpski narod dobija svoju prvu gimnaziju. Nastavni jezik je bio latinski, ali i nemački, a tek od 1852. godine srpski jezik postaje predmetni, a od 1853. godine i nastavni.

Osnovana 1. novembra 1791. godine, za sve ove godine nije izgubila na svome značaju. Naravno Gimnazija je kroz decenije menjala svoj profil, da bi se, konačno, ustalila kao filološka gimnazija. Treba napomenuti da je do 1907. godine bila isključivo muška škola. Danas većinu čine devojke. Počela je sa radom sa 3 odeljenja i ukupno 3 profesora. Prvi direktori nisu bili Srbi. Ovo se obrazlagalo činjenicom da u srpskom narodu nije bilo dovoljno obrazovanih ljudi koji bi mogli odgovorno raditi ovaj posao, tako da su prvi direktori ove gimnazije bili Nemci. Prvi direktor Karlovačke gimnazije je bio Nemač Johan Gros, koji je učio kod poznatih profesora, između ostalih i kod Fridriha Šilera. Prvi direktor iz redova Srba postavljen je 1825. godine i to je bio Jakov Gerčić.

Disciplina je bila vrlo stroga, od batina i zatvora, do isključenja i zabrane boravka u ženskom društvu.

Sto godina se Gimnazija nalazila u zgradi Latinske škole, koja se gasi smrću njenog osnivača Mitropolita Pavla Nenadovića. Današnje zdanje Gimnazije je podignuto 1892. godine, zahvaljujući sredstvima Patrijarha Germana i njegovog brata, Prote Stevana Anđelića. I danas na glavnom ulazu u zgradu stoji natpis "Braća Anđelići srpskom narodu". Kada je završena smatrana je jednom od najlepših srpskih zgrada u Vojvodini u XIX veku.

U njoj su učili velikani Sima Milutinović Sarajlija, Jovan Sterija Popović, Branko Radičević, Josif Rajačić, Vasa Stajić, Borislav Mihajlović Mihiz, Milan Jovanović Batut, Dejan Medaković, Vida Ognjenović, ...

Značaj Karlovačke gimnazije je izuzetan i zato treba da budemo dostojni vremena koje je iza nas, ali i vremena koje je ispred nas.

Nada Stojšin